

Υπόμνημα του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων στο πλαίσιο της διαβούλευσης για τον καθορισμό του κατώτατου μισθού

Αθήνα, 14 Μαρτίου 2022

Ο πρωταρχικός στόχος της χώρας στην παρούσα συγκυρία απαιτείται να είναι αφενός η ανάκαμψη της οικονομίας και της απασχόλησης από τις επιπτώσεις της πανδημίας και αφετέρου η σημαντική μείωση της ανεργίας τα επόμενα χρόνια με κύριο μέσο την διατήρηση και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας της εργασίας, εντός του πλαισίου που διαγράφουν τα κύρια χαρακτηριστικά του δημοσιονομικού πλαισίου της χώρας μας, δηλαδή το εξαιρετικά υψηλό δημόσιο χρέος και η επιδίωξη απόκτησης επενδυτικής βαθμίδας.

Οι μεσοπρόθεσμες προοπτικές της ελληνικής οικονομίας παραμένουν ακόμα θετικές καθώς τόσο ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ όσο και της συνολικής απασχόλησης αναμένεται να ενισχυθούν, αν και σε χαμηλότερο επίπεδο σε σχέση με τις πρόσφατες προβλέψεις, λόγω της ενεργειακής κρίσης, του εντεινόμενου πληθωρισμού και της πολεμικής σύρραξης στην Ουκρανία. Ισχυρή ώθηση προβλέπεται να δώσουν οι επενδύσεις και οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις του Σχέδιου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας “Ελλάδα 2.0”, στο βαθμό που τα σχέδια υλοποιηθούν με μεγαλύτερη ταχύτητα και αποτελεσματικότητα σε σχέση με το παρελθόν.

Παραμένουν όμως σημαντικόι κίνδυνοι, που ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά την ανάπτυξη και οι οποίοι συνδέονται με την αυξημένη αβεβαιότητα για την εξέλιξη των διεθνών τιμών της ενέργειας και του πληθωρισμού, με γεωπολιτικές εντάσεις κυρίως εξαιτίας της κρίσης στην Ουκρανία, καθώς και με τη διαμόρφωση δυσμενέστερων χρηματοπιστωτικών συνθηκών λόγω της αυστηροποίησης της νομισματικής πολιτικής και μιας ενδεχόμενης αύξησης των επιτοκίων. Η επιδείνωση των χρηματοπιστωτικών συνθηκών είναι κρίσιμης σημασίας για τη χώρα μας που χαρακτηρίζεται από το υψηλότερο δημόσιο χρέος στην Ευρώπη σε σχέση με το ΑΕΠ, είναι εκτός επενδυτικής βαθμίδας και είναι υποχρεωμένη να επιστρέψει το ταχύτερο δυνατόν σε δημοσιονομική πολιτική δημιουργίας επαρκών πρωτογενών πλεονασμάτων.

Η ανάκτηση το 2021 σημαντικού μέρους των απωλειών του 2020 του τουριστικού τομέα συνέβαλε καθοριστικά στην ανάκαμψη του ΑΕΠ το προηγούμενο έτος και στη στήριξη του διαθέσιμου εισοδήματος και της απασχόλησης. Οι σταθερές προοπτικές των τελευταίων μηνών για ακόμη καλύτερη πορεία των εσόδων από τον εισερχόμενο τουρισμό το τρέχον έτος, χαρακτηρίζονται πλέον από έντονη αβεβαιότητα, λόγω των επιπτώσεων της ενεργειακής κρίσης και του πληθωρισμού στο διαθέσιμο εισόδημα, τις προσδοκίες και την ψυχολογία των καταναλωτών στις κύριες τουριστικές αγορές της χώρας μας και κυρίως την αβεβαιότητα ως προς την διάρκεια και την έκταση των επιπτώσεων της πολεμική σύρραξης στην Ουκρανία.

Σύμφωνα με την ανάλυση του Ινστιτούτου ΣΕΤΕ (ΙΝΣΕΤΕ) το βασικό οικονομικό κριτήριο για την εκτίμηση του περιθωρίου μιας επιπρόσθετης αύξησης του κατώτατου μισθού είναι η διαφύλαξη και βελτίωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της οικονομίας. Αναγνωρίζεται, παράλληλα, ότι η αύξηση του κατώτατου μισθού θα ενισχύσει άμεσα τα χαμηλά εισοδήματα, ιδιαίτερα σε ένα περιβάλλον έντονων πληθωριστικών πιέσεων.

Στην έκθεση του ΙΝΣΕΤΕ εκτιμάται ότι οι θετικές προοπτικές ανάπτυξης της οικονομίας και το 2022, μετά την σημαντική ανάκαμψή της το 2021, δικαιολογούν μια επιπρόσθετη αύξηση του Κατώτατου Μισθού κατά 3,0% έως 4,0% το 2022 (πέραν της αύξησης κατά 2% από τις αρχές τους έτους, συνολικά 5,0% έως 6,0%), υπό την προϋπόθεση ότι η αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ κατά το τρέχον έτος θα κυμανθεί πλησίον του 5% σε ετήσια βάση. Με αυτά τα δεδομένα, η αύξηση του κατώτατου μισθού θα επιφέρει ενδεχομένως μια μικρή επιδείνωση της ανταγωνιστικότητας σε ετήσια βάση, αλλά η διεθνής ανταγωνιστικότητα της χώρας το 2022 θα είναι βελτιωμένη έναντι του 2018.

Υπό τις προϋποθέσεις αυτές, η αύξηση του κατώτατου μισθού θα λειτουργήσει ως μέτρο άσκησης αναδιανεμητικής πολιτικής στις συνθήκες δημοσιονομικής στενότητας που χαρακτηρίζουν τη χώρα μας και θα αποτελέσει στήριξη στα πιο χαμηλόμισθα στρώματα του εργατικού δυναμικού. Η στήριξη αυτή πρέπει να ενισχυθεί με στοχευμένα μέτρα πολιτικής που επικεντρώνονται στα αδύναμα νοικοκυριά και τους χαμηλά αμειβόμενους. Παράλληλα, θα συγκρατήσει και την αύξηση του κόστους εργασίας σε επίπεδα που θα είναι κοντά στα αντίστοιχα των κύριων εμπορικών εταίρων, έτσι ώστε να διαφυλαχθεί η διεθνής ανταγωνιστικότητα της οικονομίας και να αποφευχθεί ένα αρνητικό σπινάλ μισθολογικών αυξήσεων και πληθωρισμού.

Αν οι προσδοκίες για την ανάπτυξη το 2022 επιδεινωθούν, τότε η αύξηση του Κατώτατου Μισθού το 2022 θα πρέπει να είναι χαμηλότερη. Η επιλογή μιας αύξησης του Κατώτατου Μισθού πέραν των ανωτέρω ορίων συνολικά για το 2022, είναι πολύ πιθανόν να οδηγήσει σε μια επιδείνωση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας, εξαλείφοντας πλήρως την βελτίωση που έχει επιτευχθεί την τελευταία τριετία. Επιπροσθέτως οι επιχειρήσεις, που στην συντριπτική τους πλειονότητα είναι μικρού και πολύ μικρού μέγεθους, ήδη αντιμετωπίζουν αυξημένο κόστος παραγωγής που οφείλεται στις τιμές ενέργειας, πρώτων υλών και ενδιάμεσων προϊόντων. Μια υπέρμετρη αύξηση του εργασιακού κόστους στις συνθήκες αυτές θα επιτείνει τους κινδύνους είτε απώλειας θέσεων εργασίας, είτε μετατροπής θέσεων πλήρους απασχόλησης σε ευέλικτες μορφές απασχόλησης είτε και διεύρυνσης της αδήλωτης και υποδηλωμένης εργασίας.

Σε κάθε περίπτωση, οι ενδεχόμενες δυσμενείς επιπτώσεις από την υπέρβαση των ανωτέρω ορίων - ή των ορίων που εξυπηρετούν τον εθνικό στόχο της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας - μπορεί να είναι πολύ σημαντικές για την οικονομία, την ανταγωνιστικότητα και την απασχόληση και συνεπώς και τις προοπτικές για μελλοντικές αυξήσεις του Κατώτατου Μισθού.